

Dames en heren,

Mevrouw Sedaghatnia,

Sta me toe dat ik u met de voornaam aanspraak want uw familienaam is althans voor mij, bijna een tongbreker. Dus Sepideh of Sepi, als ik mag.

Als ik vandaag tegen veel mensen zou zeggen dat ik een dame uit Iran, die haar jeugd heeft doorgebracht in een streng Islamitische context, een ebbenhouten spoor zou schenken, zouden wellicht een aantal mensen de wenkbrauwen fronsen. Dat komt omdat ze nog niet weten over wie het gaat. Ze kennen de persoon nog niet. Personen worden vandaag te gemakkelijk verengd tot een groep, zo nodig religieus gerelateerd. Zo eenvoudig is het duidelijk niet. We zijn allemaal mensen, zeg maar individuen.

Het is de Verlichting, maatschappelijk op een bepaalde manier verankerd door Napoleon, die ervoor gezorgd heeft, dat het individu als individu zijn plaats heeft gekregen in de maatschappij. Maar eer iemand de Verlichtingsgedachte zou pogen te verengen tot de meest geïndividualiseerde samenleving, toch deze kanttekening. Het individu, de persoon, functioneert alleen maar in een gemeenschap. Een gemeenschap waarin hij zich herkent, waar hij zich goed voelt. Bijgevolg is er een spanningsveld tussen de persoon en de gemeenschap. En dus ook in deze laudatio wil ik zeer graag stilstaan bij de mens Sepi en tevens bij de manier waarop ze zich in de gemeenschap beweegt. In die zin is de timing van uitreiking van dit ebbenhouten spoor een ongelooflijk toeval.

Sepi is 30 jaar en kwam op haar 17e naar België. Ze werd geboren toen Khomeini de plak zwaaide in Iran. Ze studeerde wetenschappen-wiskunde. Ze verliet Iran na de Revolutie, met haar ouders, door wie ze ruimdenkend werd opgevoed. Ziedaar het eerste cliché is doorprikt.

Haar vader maakte wijn in de kelder in Iran, een beetje zoals onze Vlaamse boertjes tot nog enkele tientallen jaren geleden illegaal jenever stookten in hun schuur. Alleen was dit in Vlaanderen een probleem voor de fiscus en in Iran een probleem van de religie. Niet dat de ooms en vader van Sepi zich daar iets van aan trokken. Het had wel iets van een geweldloze vorm van verzet zonder dat ze het goed beseften. Of eenvoudigweg: ik doe mijn goesting. Dus Sepi omschrijven als zijnde opgevoed in het streng Islamitische Iran is een totaal foute *framing*. Ik zou, als ik dan toch een identiteit moet kleven op Sepi, sta me toe, haar omschrijven als een Perzische dame. Want we kaderen mensen graag.

Ik bedoel hiermee dat ze een bijzonder rijke vrijgevochten, ja zelfs bijna een verlichte cultuur met zich mee draagt. Ze is geboren in Shiraz, en proefde voor het eerst de wijn van haar vader en ooms, kan het toevalliger voor een topsommelier? Shiraz een echte culturele stad. Groter dan Antwerpen maar even historisch. Shiraz is een cultureel

centrum met dichters en architecturale tuinen en bouwwerken. Shiraz is de stad van de wijn. Verder waag ik me niet op het historisch pad, of ik word alleen maar op de vingers getikt door mijn historicus-voorzitter. Sepi werd dus als het ware bij haar geboorte al doordrenkt van de wijngedachte. Ze stampte als kind de druiven met haar voetjes, zoals onder meer monniken dat indertijd bij ons deden. Hoeft het dan te verbazen dat ze door Gault&Millau tot sommelier van het jaar werd uitgeroepen? Ze was er haast letterlijk voor in de wieg gelegd.

Ze koos een studierichting, de hotelschool, met het hart, maar ook eentje waarbij je de hersenen moet gebruiken. Sepideh houdt van parfums, de geuren herkent ze, ze slaat ze op in de hersenen. De neus is immers het meest onderschatte zintuig: het is de rechtstreekse toegang tot de hersenen. Vele beseffen dat niet, maar vraag het maar een neurochirurg die vakkundig hersenen kan opereren langs de neus. Patrick Süskind heeft in zijn bestseller 'het Parfum' prachtig het immense en soms verraderlijke belang van de geur beschreven.

Sepi strandde dus in het koude en natte Vlaanderen, maar vond haar weg prima. Ook al waren er donkere momenten als pubermeisje. Zoals ze zelf getuigt: "Omdat het een bewijs is dat je, wanneer je écht iets wil bereiken, je er ook kan geraken." Dat zegt dat toch genoeg over deze ferme dame, die een rolmodel is voor vele nieuwe Vlamingen, maar ook Vlamingen. Wie terugblijkt naar het programma 'mijn pop-up restaurant' ziet een topsommelier een groep jonge Vlaamse mensen onbetaalbaar advies geven. Eigenlijk zien ze Sepi niet meer als Perzische, maar als iemand van ons, waar ze naar opkijken. Om het in de termen van de *haute cuisine* samen te vatten: Sepi kruidt onze samenleving, met Perzische specerijen zorgt ze voor meer pit in onze Vlaamse samenleving. Wie weet ooit met haar eigen wijn.

Ze houdt van *Gone with the wind* als van *Like a virgin*, beiden verboden in Iran. Ik zie enkelen onder jullie zuchten in de zin van 'hoe is het mogelijk'? Toch deze randbemerking: we vergeten dat het ook even slikken was voor de vele Vlaamse huisvaders en huismoeders toen de clip van Madonna op televisie kwam. We vergeten dat het "Bakske vol met stro" van Urbanus indertijd bijzonder slecht gemaakt werd door de kerkelijke overheid. Tegelijk werd onlangs Nathalia bedreigd door een aantal extremisten die onze samenleving met geweld in vraag stellen... Ik wil maar zeggen: vrije meningsuiting en democratie: dat zijn werkwoorden.

Sepi houdt van de Bourgondische ambiance, ze geniet er van verrassend uit de hoek te komen en de klant een wijn te serveren waarvan hij of zij achteraf dat weet te waarderen, ze doet dat in perfect Nederlands. Zoals velen onder ons heeft ze veel te danken aan een leraar, die haar inspireerde en de weg toonde. In het leven kom je vele mensen tegen, maar slechts enkelen zijn van een bijzondere persoonlijke betekenis. Naar ik las zijn ook Viki Geunes en zijn vrouw, van 't Zilte zo'n mensen voor Sepi. Sepi kreeg kansen, maar ze greep ze ook! Ondanks toch een aantal vooroordelen: als daar een jonge Perzische vrouw aan tafel staat, vraagt een ouderwetse klant wel eens of de

sommelier kan komen... Maar de ontwapende lach, de professionele expertise, de verrassende voorstellen gommen snel elk vooroordeel weg.

Wijn is meer dan drank voor Sepi. Het is een verhaal van bezieling en vakmanschap, zo zegt ze zelf. Wijn is cultuur. Wijn proef je, wijn drink je niet. Wijn met mate(n) is goed en gezond, zeg dat de dokter het gezegd heeft.